

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Helsingfors
den 2 december 1993
Utlåtande nr 34

Till Lagutskottet

Lagutskottet har genom en skrivelse av den 19 november 1993 begärt utlåtande av grundlagsutskottet om regeringens proposition nr 278 ned förslag till lag om behörighet för och rättshjälp till den internationella domstol som behandlar brott som begåtts i det forna Jugoslavien.

Utskottet har hört lagstiftningsrådet Heikki Karapuu vid justitieministeriet, ambassadrådet Martti Koskeniemi vid utrikesministeriet, juristdoktorn Ora Meres-Wuori och biträdande processorn Martin Scheinin.

Grundlagsutskottet har behandlat ärendet från statsförfattningsrättslig synpunkt och anför följande.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår en lag om behörighet för och rättshjälp till den internationella domstol som behandlar brott som begåtts i det forna Jugoslavien. Orsaken till propositionen är att FN:s säkerhetsråd den 25 maj 1993 enhälligt godkände en resolution om att inrätta en internationell domstol som behandlar allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt på det forna Jugoslaviens område.

I den föreslagna lagen skall stadgas bland annat om domstolens behörighet samt om erkännande och verkställighet av domstolens beslut i Finland. I enlighet med den förpliktelse som ligger till grund för lagen avses den träda i kraft i början av 1994.

Enligt motiveringen till lagstiftningsordningen bör lagförslaget behandlas i grundlagsordningen av de orsaker som specificeras i motiveringen. Enligt sin ingress bör den föreslagna lagen behandlas i den ordning som föreskrivs i 69 § i riksdagsordningen.

Utskottets ställningstaganden

På grund av sitt medlemskap i FN har Finland förbundit sig att godta och verkställa säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med stadgan (FN:s stadga, artikel 25).

FN:s stadga har satts i kraft i Finland genom förordning 51/56. Den ikraftträdelseprocedur som anlitats här har med tanke på det statsinterna systemet inte kunnat betyda någon ändring i hur förpliktande beslut av säkerhetsrådet enligt statsförfattningen träder i kraft i Finland. Att stadgan har satts i kraft genom förordning leder således till att om FN fattar beslut om nya förpliktelser för medlemmarna inom området för lagstiftningen, kan de inte anses träda i kraft i Finland med stöd av stadgan, utan för detta krävs en särskild verkställighetsåtgärd (jfr GrUU 5/1961 rd).

En särskild åtgärd av detta slag betyder enligt FN:s stadga, som godkänts såsom ett statsfördrag, att en ny förpliktelse som redan är internationellt bindande för Finland sätts i kraft nationellt. Det kan således sägas att det i så fall i sak är fråga om en ny ikraftträdelseåtgärd i anknytning till FN:s stadga som blivit nödvändig på grund av ett nytt beslut av FN.

Enligt sin lydelse gäller 69 § 1 mom. riksdagsordningen ett lagförslag om godkännande av sådana bestämmelser i ett fredsfördrag eller något annat statsfördrag som hör till området för lagstiftningen. Med stöd av det ovan anförda bör det anses att förslaget till ikraftträdelselag med det sakinhåll som anges i propositionen och som följer av FN:s säkerhetsråds resolution med anknytande stadga för domstol är det slag av lagförslag som avses i det aktuella lagrummet i grundlagen.

Lagförslaget gäller på det sätt som avses i den senare meningen i 69 § 1 mom. riksdagsordning-

en grundlagen på de punkter som nämns i motiveringen till lagstiftningsordningen. Hänvisande till utlåtande nr 15/1992 rd påpekar utskottet att ingressen bör ändras enligt följande: ”I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 69 § 1 mom. riksdagsordningen föreskriver, stadgas:”

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Niinistö samt medlemmarna Jansson, Jäätteenmäki, Kaarilahti, Koskinen, Laine, M.

Med stöd av det ovan sagda anför grundlagsutskottet värdsamt

att lagförslaget bör behandlas i den ordning som 69 § 1 mom. riksdagsordningen föreskriver och som iaktas när ärendet gäller en grundlag.

Laukkanen, J. Leppänen, Moilanen, Nikula, Varpasuo, Vistbacka, Vähänäkki och Väistö.
